

Asia: VN/12900/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Varsinais-Suomen hyvinvointialue kiittää siitä, että ongelmalliseen tilanteeseen pyritään löytämään ratkaisuja.

Kyseessä on monimutkainen kokonaisuus, jota on vaikea automaattisesti puoltaa tai vastustaa. Varsinais-Suomen hyvinvointialue tiedusteli sekä sosiaalityöntekijöidensä että sosiaalihoajaajiensä näkemystä ammattihenkilölain 12§ muuttamiseen. Muutosta vastusti 67 % vastaajista, asiaa puolsi 24 % vastaajista ja asiaa piti mahdollisena 12 %. N-luku oli 92 vastaajaa.

Sosiaalityöntekijän ammatti on erittäin vaativa ja erityisesti lastensuojelussa vaativuus korostuu. Sosiaalityölle on myös tyypillistä aikapaineet, toistuvat kuormittavat, psykiatrasta osaamista vaativat asiakastilanteet asiakkaiden oman traumahistorian takia ja tietynlainen päivitysluonteisuus myös normaalissa virka-aikaisessa työssä. Muun muassa työikäisten, päihde- ja riippuvuustyön, lapsiperhesosiaalityön ja lastensuojelun sekä vammaispalveluiden asiakkaiden tilanteet ovat nykyään kompleksisia ja monimutkaisia. Työ vaatii laajaa osaamista, ammattitaitoa ja verkostoyhteistyötä, jota ei voi automaattisesti tarjota ammattihenkilölain muutoksen kautta. Myös gerontologiset asiakkuudet ovat muuttuneet vuosi vuodelta monimutkaisimmiksi ja perheoikeudellisissa palveluissa haastavat huoltoriitatilanteet ovat lisääntyneet.

Huomionarvoista on myös se, että laki määrittelee vahvasti sosiaalityöntekijän tehtäviä ja työnkuvaa. Lakia on vuosien aikana kuitenkin tulkittu löyhästi ja sitä on toistuvasti pyritty kiertämään. Valitettava tosiasia koko Suomen tasolla on se, että monilla alueilla on jo kunnista periytyneitä tilanteita, joissa asiakassuunnitelmia ei ole tehty useampiin vuosiin, lapsia ei ole asiakasprosessin aikana lainkaan tavattu, palvelupäätökset on jätetty valmisteluvaiheisiin ja erilaiset itse tuotettavat palvelut, kuten perhetyö saattaa pyöriä perheissä kuukausia, ilman että kukaan arvioi tai asettaa työskentelylle tavoitteita.

Pula sosiaalityöntekijöistä on ollut todellisuutta jo useiden vuosien ajan. Kuntaorganisaatioiden aikaan oli tyypillistä, ainakin osassa kuntia, että sosiaalityö jäi talousarvioissa terveydenhuollon jalkoihin, jolloin työnteon tavat saattoivat vääristyä edellä kuvatulla tavalla niukkuuden edessä. Monien sosiaalityöntekijöiden työmäärä oli jo ennen hyvinvointialueita kohtuuton, toisaalta mahdollisuus kehittyä omassa ammattitaidossaan ei ollut aina riittävää, esim. juridista apua sai lähinnä suurimmissa kaupungeissa. Myös mahdollisuus toimia pitkäänkin sosiaalityöntekijänä ilman opintojen loppuunsaattamista samalla palkalla kuin laillistettu työntekijä, on aiheuttanut sisäisiä ristiriitoja. Tosiasiassa kaikista ei ole ollut toimimaan sosiaalityöntekijöinä tai sosiaalihuollon johtotehtävissä, mutta vuosien aikana myös epäsovivilla ominaisuuksilla on jouduttu palkkaamaan henkilöitä, ja tämäkin on aiheuttanut sekä työyhteisöissä että asiakkaisissa väsymistä ja turhautumista.

Osasyyn ongelmiin on lainsäädännöllä, jossa nykyisellään sosiaalityöntekijöillä on lukuisia virkavastuita. Erityisesti lastensuojelulaki määrittää henkilökohtaista vastuuta, joka toisaalta kuormittaa yksittäistä työntekijää, mutta toisaalta tuo vääriäkin valtaa, jota hyvinvointialueiden on vaikea ohjata, kuten Hyvil toteaa Kuntalehdessä 20.6.2024.

Kokonaisuutena on ajauduttu vaihtuvuuden ja uupumuksen noidankehään, johon on ollut vaikea löytää ratkaisuja myöskään hyvinvointialueiden 1,5 vuoden toiminnan aikana. Jotkut ongelmat ovat jopa kärjistyneet kunnista perityn palkkaepätasa-arvon, erilaisten toimintakulttuurien ja -tapojen myötä.

Myös epäselvä ammattihenkilölaki 12 § on lisännyt tulkintaongelmia ja aiheuttanut eriarvoisuutta hyvinvointialueiden välille. Osa alueista käyttää edelleen ostopalvelusosiaalityöntekijöitä ja jo ennen EOAK 1.7.2024 ratkaisua osa alueista on käyttänyt sosiaalityöntekijöinä sosionomeja, joilla on avoimen yliopiston opinnot. Osa aluehallintovirastoista taas on tulkinnut tämän sääntelyn vastaiseksi. Terveydenhuollon ongelmista huolimatta on vaikeaa kuvitella sinne samantapaista kaaosta.

Muutamia näkökulmia hallituksen esitykseen:

SOSIAALITYÖN SIVUAINEOPISKELIJAT

Suomen kokoisessa maassa on todennäköisesti käyty melko pian läpi sosiaalityön sivuaineopiskelijat. Miten tämän ryhmän jatko vuoden määräajan jälkeen on ajateltu yliopistossa, voivatko he halutessaan siirtyä sosiaalityöntekijän syventäviin opintoihin ja saataisiinko tätä kautta aikaan aitoa lisäystä sosiaalityöntekijöiden määrään? Yksittäinen vuosi tilapäisenä sosiaalityöntekijänä ei vastaa tarkoitustaan ainakaan vaativimmissa sosiaalityön tehtävissä.

Esityksen mukaan ilmeisesti myös sivuaineopiskelijat voisivat korvata harjoittelut työkokemuksellaan. Suuri vaara on, että on lähes mahdoton tulkita millainen työkokemus esim. sosiaalipolitiikan tai sosiaalipsykologian opiskelijalla olisi riittävä ja hyväksyttävä. Vaarana on myös

valvovien viranomaisten tulkintaerimielisyydet. Tämä koskee lisäksi tilanteita, joissa muiden sosiaalityöiden opiskelijat suorittaisivat vaaditut opinnot avoimessa yliopistossa. Miten ylipäätään sivuaineopiskelijoiden riittävä osaaminen varmistetaan?

SOSIONOMIT JA AVOIMEN YLIOPISTON OPINNOT

Monet avoimen yliopiston käyneet sosionomit ovat pyrkineet lukuisia kertoja eri yliopistoihin sosiaalityön maisteriopintoihin, sinne kuitenkin pääsemättä. Heidän kohdallaan ei ole kyse siitä, ettei heillä olisi tarkoitustakaan hakeutua tutkinto-opiskelijaksi, vaan yksinkertaisesti siitä, että opiskelupaikkoja ei ole heille riittävästi. Miten turvataan, että sosionomilla on aito mahdollisuus pätevöityä sujuvasti sosiaalityöntekijäksi? Myöskään tämän ryhmän kohdalla yksittäinen vuosi tilapäisenä sosiaalityöntekijänä ei tuo pitkässä juoksussa lisäarvoa, jos opinnoissa eteneminen on vaikeaa tai jopa mahdotonta. Tässäkin tilanteessa tulkintaerimielisyydet riittävästä työkokemuksesta ovat vaarana. Avoimessa yliopistossa ei ole mahdollisuutta suorittaa sosiaalityön harjoitteluja ja Varsinais-Suomen hyvinvointialueen käsityksen mukaan opintojen sisältö saattaa hieman vaihdella eri puolilla Suomea. Tarvitaan selkeä määrittely.

VUODEN MÄÄRÄAIKA

Hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutosta vuoden määräaikaiseen työskentelyyn. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen näkemyksen mukaan määräajan pidentämisestä esim. kahteen vuoteen tai pidemmällekin on tärkeää käydä keskustelua lakimuutoksen yhteydessä.

Vuoden määräaika on aiheuttanut paljon tulkintaongelmia, joten jos 12 § muutetaan ja määräaika halutaan jättää lainkohtaan, on ehdottoman tärkeää tuoda selkeästi esiin mitä tällä tarkoitetaan.

Heikkoudet vuoden määräajassa ovat seuraavia:

Vaikka ”markkinoille” tulee luonnollisesti uusia henkilöitä, olisi vaihtuvuus tilapäisten kohdalla melko suurta ja kentällä olisi jatkuvasti kokemattomia työntekijöitä mahdollisesti liian paljon suhteessa työyhteisön kantokykyyn, ainakin suurimmilla hyvinvointialueilla. Asiakaspalautteissa ja muistutuksissa yksi suurimmista negatiivisen palautteen osa-alueista on toistuvasti vaihtuvat sosiaalityöntekijät ja työntekijän osaamattomuus.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue on tällä hetkellä jatkanut yliopistossa sosiaalityötä opiskelevan tilapäisen sosiaalityöntekijän virkasuhdetta vuoden määräajan jälkeen, jos avoimeen paikkaan ei ole saatu yhtään laillistettua hakijaa. Vaikka tilanne on ollut tulkinnanvarainen syksyn 2023 jälkeen, on se kuitenkin katsottu mahdolliseksi STM:n 22.12.2023 antaman ohjauskirjeen jälkeen. Jos tämä mahdollisuus poistuu 1.1.2025, vaikeuttaa se tilannetta entisestään ja tuo epävarmuutta tilapäisille sosiaalityöntekijöille.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue painottaa, että pyrimme palkkaamaan aina laillistetun sosiaalityöntekijän ja kannustamme jokaista opiskelijaamme valmistumaan mahdollisimman pian erillisellä valmistumisen suunnitelmalla. Valmistuneiden määrä on tosiasiallisesti kasvanut syksyn 2023 epäselvyyksien myötä, joten vaatimuksilla on myös ehdottoman positiivinen vaikutus. Toisin sanoen yliopistossa opiskelevien tilapäisiltä sosiaalityöntekijöiltä pitää edellyttää selkeää valmistumisen suunnitelmaa ja tavoiteaikataulua valmistumiselle, mutta heillä pitää olla oikeus työskennellä myös määräajan jälkeen, jos laillistettua sosiaalityöntekijää ei ole saatavilla.

Kaiken kaikkiaan rekrytoinnit vievät paljon aikaa. Erityisesti on hyvä huomioida, että vuosi on melko lyhyt työskentelyn aika sekä asiakkaan että työntekijän näkökulmasta. Asiakkailta saattaa olla suuria vaikeuksia luottaa uuteen työntekijään. On kiistaton tosiasia, että luottamuksellinen asiakassuhde on edellytys muutostyölle, jota sosiaalityö nimenomaan on yhdessä asiakkaan kanssa. Jokaisesta tuntuisi varmaan hyvin erikoiselta, jos asiakkaan edellytettäisiin vaihtavan terapeuttiaan vuoden välein tai asiakas kertoisi, että hänellä on jo kymmenes terapeutti kolmen vuoden sisällä.

Todettakoon myös, että itse kullakin, joka tulee uuteen työyhteisöön, kestää aikansa päästä asioihin sisään. Puhutaan jopa vuodenkierrosta, jolloin kunnolla hahmottaa organisaation. Jos tilapäisellä sosiaalityöntekijällä lisäksi on vain vähän kokemusta, kestää pelkän palveluverkonkin haltuunotto aikansa. Sekä työnantaja-, kollega- että asiakasnäkökulmasta olisi parempi voida pitää työhönsä oppinutta tilapäistä sosiaalityöntekijää pidempään kuin aloittaa tilanne uudelleen vuoden välein uusien tilapäisten kanssa.

Voidaanko lyhyen määräajan sijaan ennemminkin edellyttää selkeää valmistumisen suunnitelmaa yliopistossa opiskelevien kohdalla? Erillinen kestävällä pohjalla oleva ratkaisu laillistetuksi sosiaalityöntekijäksi tarvitaan edellä kuvattujen mahdollisten sivuaineopiskelijoiden ja sosionomi-avoinyliopisto-yhdistelmässä, jos lakimuutos hyväksytään. Tärkeää olisi myös pohtia YAMK-sosionomien mahdollisuuksia toimia sosiaalityöntekijöinä; tarvitaanko tälle ryhmälle napakka lisäkoulutus sosiaalityöntekijäksi pätevytykseen ja missä se tapahtuu. Kyseinen ryhmä on jäänyt jonkinlaiseen työmarkkinoiden välitilaan.

OHJAUSVELVOLLISUUS

Erityisenä riskinä Varsinais-Suomen hyvinvointialue näkee esityksessä esitettyjen vakituisten sosiaalityöntekijöiden kuormittuminen ohjaustehtävässään. Esimerkiksi sosiaalityön sivuaineopiskelijalla ei välttämättä ole kosketuspintaa varsinaiseen, konkreettiseen sosiaalityöhön tai edes mahdollisuutta osallistua sosiaalityön ammattikäytäntöjen opetukseen. Arvion mukaan tällainen opiskelija tarvitsee paljon ohjausta ja neuvontaa. Myös asiakasturvallisuuden vaarantuminen on riskinä. Tosiasiassa johtavilla sosiaalityöntekijöillä pitäisi olla kaikkien työntekijöiden ohjaustehtävään riittävästi aikaa, eikä syvällistä ohjaamisen velvoitetta saisi lakimuutoksessaan sysätä yksittäiselle sosiaalityöntekijälle. Tällä hetkellä ainakin Varsinais-Suomen hyvinvointialueella johtavat sosiaalityöntekijät ovat osittain itse asiakastyössä omien asiakkuuksien myötä. Vääristynyt tilanne pitää saada muutetuksi.

YKSILÖLLISESTI MÄÄRITETYT TEHTÄVÄT

Esityksessä nostetaan esiin yksilöllisesti määritetyt tehtävät. Termi on ongelmallinen, koska sosiaalityö on kokonaisuus eikä tehtäviä ole yksinkertaista pilkkoa. Lisäksi on tehtäviä, jotka tämänhetkinen lainsäädäntö mahdollistaa vain laillistetun sosiaalityöntekijän tehtäväksi. Tiedossakin olevat poissaolot, kuten lomat, aiheuttavat jopa suurta järjestelyn tarvetta, mutta äkillisissä poissaoloissa voi olla tilanne, että paikalla ei ole yhtään laillistettua sosiaalityöntekijää. Tilanteet aiheuttavat ylimääräistä ”säättöä”, joka on aina muusta työstä pois.

Erityisen ongelmallisena kokonaisuuden kannalta näyttäytyy lastensuojelu, jonne pitäisi saada kaikista kokeneimmat ja osaavimmat sosiaalityöntekijät ja osaamisen pitäisi näkyä myös palkassa. Sekä kokemattomuus että toisaalta lukuisat avoimet vakanssit kuormittavat koko lastensuojelun organisaatiota. Osa hyvinvointialueista (mm. Varha) ovat uhkasakkotilanteessa puuttuvien lastensuojelun työntekijöiden takia. Tilanteen tekee erikoiseksi se, että aluehallintovirastot ovat valtion virastoina antamassa valtion rahoittamille hyvinvointialueille uhkasakkoja. Esitetyllä lakimuutoksella olisi suurin hyöty nimenomaan lastensuojelun vakanssien täyttämisen näkökulmasta. Ristiriitaa aiheuttaa kuitenkin se, että edellä todetun mukaan lastensuojelussa pitäisi olla vahvinta osaamista. Esityksen sivulla 37 kuvattuun Ruotsin malliin pitäisi Suomessakin pyrkiä (koulutusta koskevat lisävaatimukset). Sama tilanne koskee erityisesti myös vammaispalveluita.

LAILLISTETTUJEN SOSIAALITYÖNTEKIJÖIDEN NÄKÖKULMA

Vaikka lakimuutoksella haetaan helpotusta akuuttiin sosiaalityöntekijäpulaan, on tärkeää huomioida miltä esitys näyttää laillistetuista sosiaalityöntekijöistä. Sosiaalityöntekijöiden esiin nostamat vertaukset terveydenhuoltoon (sairaanhoitaja ei voi toimia lääkärinä) ja sen kyseenalaistaminen, ymmärretäänkö sosiaalityön sisältöä riittävästi tai halutaanko palkkaa alentaa kautta linjan, ovat täysin perusteltuja. Sosiaalityöntekijöiden turhautuminen ei ole sidoksissa vain nykyhetkeen, vaan sillä on pitkät perussyöt, kuten alussa kuvattu.

TILAPÄISEN SOSIAALITYÖNTEKIJÄN PALKKA

Esityksessä esiin nostettu palkkauskysymys, eli alemman palkan käyttö tilapäisille sosiaalityöntekijöille, on sinänsä kannatettava ja se osaltaan motivoi opintojen loppuunsaattamiseen olettaen, että opintojen edistäminen on mahdollista. Esityksessä tuodaan esiin, että kaikilla hyvinvointialueilla ei ole sovellettu alemmaa palkkaa tilapäisten sosiaalityöntekijöiden kohdalla. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen käsityksen mukaan tämä ei ole automaattisesti aina mahdollista, vaan päinvastoin kunnat joutuivat aikoinaan maksamaan ns. epäpäteville sosiaalityöntekijöille palkan erotuksia.

RAHOITUKSEN VÄHENTÄMINEN

Esitetty kahden miljoonan euron vähennys hyvinvointialueiden rahoituksesta tilapäisten sosiaalityöntekijöiden alemman palkan johdosta on huono. Tavoitteena pitää olla laillistetut sosiaalityöntekijät, joille pitää maksaa asianmukainen palkka. Tavoitteena ei voi olla pitkässä juoksussa säännöllisin välein vaihtuvat työntekijät. Rahoitukseen koskeminen tässä yhteydessä on lyhytnäköistä ja ajattelematonta. Asiaa voidaan realistisesti arvioida vasta siinä vaiheessa, kun substanssilainsäädäntöä avataan ja ylipäätään tehtäväjakoja mietitään uudella tavalla sosiaalityöntekijöiden, sosionomien ja mahdollisesti jonkun muun ammattiryhmän osalta (vrt. lääkäreiden-sairaanhoitajien mallinnukset). Kahden miljoonan euron vähennyksen pohtiminen pitää jättää hyvän työn ohjelman ja STM:n aloittamien selvitysten valmistumisen jälkeiseen aikaan.

Hyvinvointialueilta edellytetään mittavia säästötoimia ja sosiaalihuollon osalta kiistatta erityisesti lastensuojelusta ja vammaispalveluista näitä voidaan saada. Tämä vaatii kuitenkin osaavan henkilöstön ja myös hyvinvointialueille oikeuden ohjata työtä enemmän.

RISKIT

Varsinais-Suomen hyvinvointialue allekirjoittaa esityksessä sivuilla 29–30 esiin nostetut riskit. Hyvinvointialueilla täytyy olla riittävä rahoitus esim. antaa lisäkoulutusta tilapäisille sosiaalityöntekijöille. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on eri mieltä riskien jälkeisestä kappaleesta sivulla 30, jossa tavallaan neutralisoidaan riskit (ehdotettu muutos vahvistaa jo lähtökohtaisesti nykyistä soveltamiskäytäntöä ja tätä kautta muutoksen vaikutukset jäisivät vähäisiksi). Valvontaviranomaisten esiin nostamat asiat puutteellisesta osaamisesta, ohjauksesta ja valvonnasta ovat todellisuutta eri puolilla Suomea.

ESITYKSEN POSITIIVISET PUOLET

Esitys antaa heikkouksistaan huolimatta kuitenkin myös mahdollisuuksia hyvinvointialueille, jos sen avulla vakansseja voidaan saada täytetyksi ja tätä kautta saadaan

- a) johtaville sosiaalityöntekijöille mahdollisuus tehdä omaa ohjaustehtäväänsä
- b) jo virassa/toimessa olevien sosiaalityöntekijöiden työtaakan aitoa keventymistä ja mahdollisuutta tehdä työtä virka-ajan puitteissa
- c) näiden avulla päästäisiin kehittämistyössä eteenpäin yhdessä henkilöstömme kanssa

Varsinais-Suomen hyvinvointialue ei kritiikistä huolimatta vastusta esitystä, mutta lainmuutoksessa on tärkeää huomioida kokonaistilanne.

Lausunnonantajan näkemykset voimaantulosta

Esityksen mukaan 1.1.2025

Onko lakiehdotuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia lakiehdotuksella voidaan arvioida olevan?

On ja ei. Esityksessä otetaan kantaa kattavasti mahdollisiin riskeihin ja vaikutuksiin. Kuitenkin esitystä lukiessa tulee vaikutelma, että sosiaalityön vaativuutta ei hahmoteta täysin, vaikka muutoksella halutaan selvästi helpottaa vaikeaa tilannetta.

Muutoksen pitäisi olla väliaikainen esim. vuoden 2029 loppuun ja vaikutuksia pitäisi arvioida jo vuoden 2025 lopussa.

Vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi sivuaineopiskelijoiden kohdalla. Vaikutuksia ei myöskään ole arvioitu riittävästi sen osalta, miten sosionomit voisivat nykyistä mallinnusta helpommin pätevöityä sosiaalityöntekijöiksi, ja miten varmistetaan esitettyjen ryhmien riittävä osaaminen ilman, että nykyiset sosiaalityöntekijät kuormittuvat liikaa.

Vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi laillistettujen sosiaalityöntekijöiden reaktioiden osalta. Kuten moneen kertaan on todettu, sosiaalityö on äärimmäisen vaativa ammatti ja siinä mielessä ammattipätevyuden heikennys on haastava ratkaisu. Se tuntuu sosiaalityöntekijöistä aliarvostuksen jatkumiselta ja voisi ääritilanteessa johtaa irtisanomisiin.

On kuitenkin todettava, että selkeä ratkaisu on ehdottomasti parempi kuin epämääräisessä tilanteessa vellominen, jota eri toimijat tulkitsevat eri tavoin, saati lyhyellä aikavälillä tapahtuvat tulkintamuutokset, kuten syksyllä 2023 tapahtui.

Muita yleisiä huomioita lakiehdotuksesta?

Varsinais-Suomen hyvinvointialue haluaa uudelleen painottaa erityisesti lastensuojeluun liittyvää ristiriitaa. Osa hyvinvointialueista on saamassa uhkasakkoja täyttämättömien lastensuojelun vakanssien takia ja asiakasmäärien ylittymisen myötä. Toisaalta asiakasturvallisuus vaarantuu räikeästi, jos lapset ovat jonossa tai tosiasiasa perheitä ei ehditä kohdata. Asiaa ei paranna sekään, jos lapset ovat muodon vuoksi sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa, mutta asiakasmääriä ei seurata.

Asiakasturvallisuutta vaarantaa osaltaan sekin, jos työntekijä on kokematon tai osaamaton. Esimerkiksi juridinen ymmärrys on välttämätöntä kaikessa sosiaalityössä, mutta erityisesti se korostuu lastensuojelussa ja vammaispalveluissa.

On täysin totta, kuten esityksessä tuodaan esiin, että myös aiemmin on kentällä työskennellyt esim. avoimen yliopiston käyneitä sosionomeja. Riippumatta syistä on todettava, että erityisesti

lastensuojelun asiakkaat ovat kansallisella tasolla melko tyytymättömiä saamaansa palveluun ja erityisesti sijoitettujen lasten tilanne ei parane sijoituksen aikana. Kustannuksilla ei saada riittävää vaikuttavuutta. Näihin juurisyihin on päästävä käsiksi.

Esitetty lakimuutos ei saa jättää alleen kokonaiskuvan selkeyttämistä liittyen toimenkuviin, tehtäviin ja palkkaukseen. Se ei myöskään saa hidastaa pyrkimystä tarkastella alan osaamis- ja koulutustarpeita eri työtehtävissä myös laajemmin. On tarpeellista saada selkeät yhtenäiset rajaukset työtehtävien sisältöihin ja vaatimuksiin sekä suhteuttaa ne palkkaan. Myös joustavuus ja erilaisten toimenkuvien perustaminen mm. kokemuksen, osaamisen ja mielenkiinnon perusteella tuo osaltaan positiivista pito- ja vetovoimaa, mutta vaatii osaltaan muitakin toimenpiteitä kuin tämä lakiesitys.

Jos lainmuutos hyväksytään, pitäisi myös tilapäisenä työskentelevien sosiaalityöntekijöiden olla Valviran rekisterissä. Lainmuutos on syytä tehdä määräaikaisena huomioiden muut alkavat selvitykset ja myös tasavertaisuus suhteessa terveydenhuoltoon.

Todettakoon lopuksi, että vaikka esityksessä mainituilla ryhmillä olisi mahdollisuus valmistua sosiaalityöntekijöiksi, ei sosiaalityöntekijöitä olisi luultavasti liikaa tehtävajakoselvitystenkään jälkeen. Tärkeää huomioida, että laillistettuja sosiaalityöntekijöitä on eläköitymässä runsaasti seuraavien kymmenen vuoden aikana. Sosiaalityöntekijöitä tarvitaan myös muualla kuin hyvinvointialueilla. Nykytilanteessa on totta, että osa muualla työskentelevistä varmaan palaisi hyvinvointialueille, jos työn tekemisen edellytykset olisivat paremmat. Tämä ei poista sitä tosiasiaa, että mm. yksityiset palveluntuottajat, poliisi ja Kela hyötyvät sosiaalityöntekijöistä omilla sektoreillaan.

Mäkelä Sanna-Maaria

Varsinais-Suomen hyvinvointialue - Soile Merilä, sosiaalityön johtaja